

МЕМОРАНДУМ
про партнерство та співробітництво
між
Міністерством юстиції України та
Радою бізнес-омбудсмена

м. Київ 15 вересня 2015 року

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ (далі – «**МІНІСТЕРСТВО**»), в особі Міністра, пана Петренка Павла Дмитровича, який діє на підставі Положення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 року № 228, з однієї сторони, та

РАДА БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА (далі – «**Рада**»), в особі бізнес-омбудсмена, пана Альгірдаса Шемети, який діє на підставі Положення, схваленого постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 року № 691, з іншої сторони,

(надалі разом іменовані «**Сторони**» та окремо – «**Сторона**»),

усвідомлюючи, що встановлення ефективного співробітництва через механізм постійних і прозорих контактів та обміну інформацією відповідає інтересам обох Сторін; та

визнаючи важливість прозорості в діяльності органів державної влади та зниження рівня корупції як важливих передумов для формування середовища, сприятливого для ведення підприємницької діяльності;

уклали цей Меморандум про наступне:

Стаття 1. Мета

1.1. Співробітництво Сторін спрямовано на забезпечення позитивних зрушень у забезпеченні прозорості діяльності органів державної влади, сприянні зниженню рівня корупції та запобіганні недобросовісній (нечесній) поведінці стосовно суб'єктів підприємництва в Україні.

MEMORANDUM
on partnership and cooperation
between
the Ministry of Justice of Ukraine and
Business Ombudsman Council

City of Kyiv September 15th, 2015

THE MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE (hereinafter – the «**MINISTRY**»), represented by the Minister, Mr. Petrenko Pavlo Dmytrovych, acting pursuant to the Regulations, approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 228, dated July 2, 2014, as one party, and

BUSINESS OMBUDSMAN COUNCIL (hereinafter – the «**Council**»), represented by Business Ombudsman, Mr. Algirdas Šemeta, acting pursuant to the Regulations, approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 691, dated November 26 2014, as another party,

(hereinafter collectively referred to as the «**Parties**» and each separately – as the «**Party**»)

recognizing, that establishment of an efficient cooperation through mechanism of permanent and transparent contacts and exchange of information corresponds to the interests of the both Parties; and

acknowledging importance of transparency in the activities of state authorities along with decrease in the level of corruption as important preconditions for building up business-friendly environment;

executed this Memorandum as follows:

Article 1. Objective

1.1. The cooperation between the Parties is aimed at facilitating positive changes in ensuring transparency in the activities of state authorities, facilitating decrease of the level of corruption and preventing unfair (dishonest) behavior in relation to subjects of entrepreneurial activity in Ukraine.

Стаття 2. Напрямки співпраці

2.1. Сторони домовились взаємодіяти у таких напрямках співпраці:

2.1.1. надання Департаменту виконавчого провадження, Департаменту державної реєстрації, іншим департаментам (підрозділам), які входять в систему органів Міністерства, а також органам державної влади та органам місцевого самоврядування рекомендацій щодо реалізації державної політики в сферах, які належать до компетенції Міністерства з метою спрощення та поліпшення умов провадження підприємницької діяльності, запобігання корупційним діям та/або іншим порушенням законних інтересів суб'єктів підприємництва;

2.1.2. надання Департаменту виконавчого провадження, Департаменту державної реєстрації, а також іншим департаментам (підрозділам), які входять в систему органів Міністерства рекомендацій щодо удосконалення їх функціонування;

2.1.3. підготовка пропозицій з удосконалення законодавства з питань реалізації державної політики з питань примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, банкрутства та використання електронного цифрового підпису, а також з інших питань, які належать до сфер, де Міністерство реалізує державну політику;

2.1.4. участь в громадських обговореннях проектів нормативно-правових актів, які становлять взаємний інтерес;

2.1.5. виявлення та усунення положень в законодавстві, які не виправдано обмежують можливість здійснення підприємницької діяльності;

Article 2. Areas of cooperation

2.1. The Parties have agreed to coordinate in the following areas of cooperation:

2.1.1. provision of recommendations to the Department of Enforcement Proceeding, to the Department of State Registration and to other departments (divisions), falling within the scope of the system of bodies of the Ministry, as well as to the state authorities and local self-governance bodies regarding implementation of state policy in the fields belonging to the competency of the Ministry aimed at simplifying and improving conditions for carrying on entrepreneurial activity, prevention of acts of corruption and/or other infringements of legitimate interests of businesses;

2.1.2. provision of recommendations to the Department of Enforcement Proceeding, to the Department of State Registration, and to other departments (divisions), falling within the scope of the system of bodies of the Ministry regarding improvement of their functioning;

2.1.3. preparation of proposals aimed at improving legislation governing implementation of the state policy in such fields as compulsory enforcement of court decisions and decisions made by other bodies (officials); state registration of legal entities and private entrepreneurs; state registration of real rights in immovable property and encumbrances thereto; bankruptcy and use of electronic digital signature as well as other spheres, where the Ministry is vested with the authority to carry out state policy;

2.1.4. participation in public debates focused on draft legislative acts comprising mutual interest;

2.1.5. detection and removal of provisions in legislation, unjustifiably restricting entrepreneurial activity;

2.1.6. сприяння у притягненні до відповідальності органів (включаючи відповідних посадових осіб), які здійснюють державний нагляд (контроль) у разі недотримання такими органами процедури здійснення державного нагляду (контролю); 2.1.7. сприяння моніторингу порушень з боку посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування законних прав та інтересів суб'єктів підприємницької діяльності; 2.1.8. організація та проведення спільних публічних заходів з актуальних питань.	2.1.6. facilitation of the process of making state authorities - (including officials thereof) responsible for carrying out state supervision (control) - liable in the event of such authorities' failure to observe the procedure of carrying out state supervision (control); 2.1.7. facilitation of the process of monitoring violations of legitimate rights and interests of subjects of entrepreneurial activity committed by the officials of state authorities and local self-governance bodies; 2.1.8. organization and conducting joint public events focused on major issues.

Стаття 3. Заходи по взаємодії та співробітництву

Article 3. Measures of cooperation and partnership

3.1. Для практичної реалізації положень цього Меморандуму Сторони домовились: 3.1.1. проводити регулярні робочі зустрічі на всіх рівнях; 3.1.2. обмінюватися наявною у їх розпорядженні інформацією з питань, що становлять взаємний інтерес; 3.1.3. створювати спільні експертні групи з метою періодичного розгляду змісту окремих скарг поданих суб'єктами підприємницької діяльності до Ради на дії (або бездіяльність) департаментів (підрозділів), які входять в систему органів Міністерства і опрацювання відповідних заходів реагування; 3.1.4. створювати спільні робочі групи з метою розробки рекомендацій до проектів нормативно – правових актів з питань, що є предметом цього Меморандуму; 3.1.5. надавати взаємну допомогу у організації та проведенні семінарів, конференцій, ділових зустрічей, тощо; 3.1.6. оприлюднювати інформацію про свою взаємодію в межах положень цього Меморандуму, в тому числі шляхом проведення спільних заходів щодо	3.1. To ensure practical implementation of the terms hereof the Parties have agreed to: 3.1.1. conduct regular working meetings on all levels; 3.1.2. exchange available information related to issues constituting mutual interest; 3.1.3. create joint expert groups, tasked to conduct periodic substantial reviews of selected complaints filed by businesses with the Council to challenge actions (or inactions) of the departments (divisions) falling within the scope of the system of bodies of the Ministry, including elaboration of the respective response actions; 3.1.4. create joint working groups aimed at developing recommendations to the draft legislative acts, pertaining to issues constituting subject-matter of this Memorandum; 3.1.5. provide mutual assistance with organization and conducting seminars, conferences, business meetings, etc.; 3.1.6. disclose information about their coordination within the framework of this Memorandum, including by conducting joint events about the issues constituting

питань, які становлять взаємний інтерес.

3.2. Сторони також домовилися, що для сприяння Раді, у реалізації її прав Міністерство, включно з усіма департаментами (підрозділами), які входять в систему органів Міністерства:

3.2.1. у разі отримання запиту від Ради, оперативно надає Раді всю наявну інформацію, документи та інші відомості, необхідні для опрацювання скарги, яка є підставою для звернення із запитом та вирішення питань, що стосуються справ, які розглядаються Радою (включаючи організацію співбесід з посадовими особами Міністерства);

3.2.2. в найкоротший строк розглядає звернення Ради про факти, які можуть свідчити про порушення законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності та оперативно вживає заходи з метою усунення таких порушень;

3.2.3. з метою вирішення питань, порушених в зверненні Ради, в найкоротший строк готує і відправляє Раді письмову(-і) відповідь(-і) з детальним поясненням стану розгляду та вжитих заходів;

Стаття 4. Експертні групи

4.1. Для практичного впровадження заходів із взаємодії і співробітництва, передбачених в пункті 3.1.3. цього Меморандуму, Сторони домовилися створити постійні спеціалізовані експертні групи з наступних питань (далі – «Експертні Групи»):

(i) примусове виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб);

та

(ii) державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців; та державна

mutual interest.

3.2. The Parties have agreed that, in order to assist the Council with enforcement of its' rights the Ministry, including all departments (divisions) falling within the scope of the system of bodies of the Ministry:

3.2.1. upon receipt of the Council's request promptly provides the Council with all available information, documents and other data, required for processing a complaint - which constitutes a ground for filing a request - and resolution of issues related to matters which are being considered by the Council (including organization of personal interviews with the officials of the Ministry);

3.2.2. within the shortest time possible reviews Council's requests related to facts, which might signal about the violation of legitimate interests of subjects of entrepreneurial activity; and promptly undertakes measures aimed at removal of such violations;

3.2.3. to ensure prompt resolution of issues specified in the Council's request and within shortest time possible prepares and files with the Council written reply(-ies), containing detailed explanation of the status of its' review and measures that were undertaken;

Article 4. Expert Groups

4.1. To ensure practical implementation of measures of cooperation and partnership, envisaged in paragraph 3.1.3. hereto, the Parties have agreed to create permanent specialized expert groups on the following matters (hereinafter – the “Expert Groups”):

(i) compulsory enforcement of court decisions and decisions made by other bodies (officials);

and

(ii) state registration of legal entities and private entrepreneurs; as well as state

реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень

У майбутньому Сторони можуть створювати Експертні Групи і з інших питань, які становитимуть взаємний інтерес.

4.2. Сторони домовилися про наступний склад кожної з Експертних Груп:

- (i) з боку Міністерства – не нижче рівня заступника міністра та керівника відповідного департаменту (2 члени);
- (ii) з боку Ради – заступник бізнес-омбудсмена та один дослідник/ інспектор (2 члени).

4.3. Сторони домовилися, що засідання кожної з Експертних Груп має відбуватися не рідше ніж одного разу на 2 (два) місяці. Засідання можуть відбуватися у форматі особистої зустрічі або з використанням засобів дистанційного зв'язку – шляхом проведення телефонної конференції або конференції по Skype.

Стаття 5. Комунікація між Сторонами

5.1. Для забезпечення ефективної комунікації:

- 5.1.1. кожна з Сторін визначить контактну особу, відповідальну за відповідну координацію;
- 5.1.2. перевага надаватиметься передачі документів у електронному вигляді, за виключенням випадків, коли інші вимоги можуть застосовуватися до інформації з обмеженим доступом або до конфіденційної інформації;
- 5.1.3. Сторони домовилися, що регулярні зустрічі керівництва Міністерства і Ради, будуть відбуватися не рідше, ніж одного разу на квартал.

Стаття 6. Зміни та доповнення до Меморандуму

6.1. Всі зміни та доповнення до цього Меморандуму можуть бути внесені за взаємною згодою Сторін, які оформляються додатковою угодою.

registration of real rights in immovable property and encumbrances thereto.

In the future the Parties may create Expert Groups focused on other matters, constituting mutual interest.

4.2. The Parties have agreed on the following composition of each Expert Group:

- (i) from the Ministry – not lower than the Deputy Minister and the Head of the respective department (2 members);
- (ii) from the Council – Deputy Business Ombudsman and one investigator (2 members).

4.3. The Parties have agreed that the meetings of each Expert Group shall take place at least once per 2 (two) months. Such meeting can take place in the form of the personal meeting or with the use of various means of distance communication – such as phone conference or Skype conference.

Article 5. Communication between the Parties

5.1. To ensure effective communication:

- 5.1.1. each Party will designate a contact person responsible for a respective coordination;
- 5.1.2. preference will be given to transmission of documents in electronic form, unless other requirements would apply to privileged or confidential information;
- 5.1.3. The Parties have agreed to conduct regular meetings of the management of the Ministry and the Council, to be held at least once per quarter.

Article 6. Amendments to the Memorandum

6.1. All changes and amendments to this Memorandum are subject to mutual consent of the Parties and shall be documented by the respective addendum hereto.

6.2. Додаткові угоди та додатки до Меморандуму є його невід'ємною частиною, якщо вони викладені в письмовій формі і підписані Сторонами.

Стаття 7. Заключні положення

7.1. Цей Меморандум укладений на невизначений строк та набуває чинності з моменту його підписання обома Сторонами.

7.2. Цей Меморандум не має обов'язкової юридичної сили та не покладає на Сторони, що його підписали, будь-яких фінансових зобов'язань.

7.3. Дія цього Меморандуму розповсюджується на правонаступників будь-якої із Сторін. Сторони, зокрема, домовилися що після створення юридичної особи, яка відповідно до закону буде мати статус установи бізнес омбудсмена, вона автоматично замінить Раду в якості Сторони цього Меморандуму.

7.4. Жодне положення цього Меморандуму не передбачає та не може вважатися таким, згідно якого одна з Сторін є агентом (представником) іншої сторони, та не уповноважує жодну із Сторін брати на себе будь-які зобов'язання чи укладати будь-які домовленості в інтересах або від імені іншої Сторони.

7.5. Будь-яка із Сторін може припинити дію цього Меморандуму шляхом направлення письмового повідомлення іншій Стороні про свій намір припинити його дію. У такому разі, Меморандум припиняє дію через один місяць з дати отримання іншою Стороною такого письмового повідомлення.

7.6. Розбіжності, що можуть виникнути під час реалізації положень цього Меморандуму, вирішуються виключно за взаємною згодою Сторін шляхом переговорів.

Стаття 8. Примірники

8.1. Цей Меморандум підписано у 2 (двох) примірниках англійською та українською мовами, по одному кожній із Сторін. У випадку будь-яких розбіжностей між англійською та українською версіями,

6.2. Addendum and schedules hereto constitute its' integral part provided that they are delivered in a written form and executed by the both Parties.

Article 7. Miscellaneous

7.1. This Memorandum is executed for an indefinite period of time and shall become effective upon its' execution by the Parties hereto.

7.2. This Memorandum does not have binding legal effect and does not impose any financial obligations on the Parties hereto.

7.3. The effect of this Memorandum shall extent to legal successors of any Party hereto. In particular, the Parties have agreed that upon establishment of a legal entity, which, pursuant to a law, will acquire status of a business ombudsman institution, such an entity will automatically replace the Council as the Party hereto.

7.4. Nothing in this Memorandum is intended to, or shall be deemed to constitute either Party as the agent (representative) of the other Party, nor authorize either of the Parties to make or enter into any commitments for or on behalf of the other Party.

7.5. Each Party is entitled to terminate this Memorandum by furnishing a respective notice with the other Party. In such a case, the Memorandum shall become ineffective one month following the date of the other Party's receipt of such a written notice.

7.6. Discrepancies that might arise during fulfillment of the terms hereof shall be resolved exclusively by mutual consent of the Parties by conducting negotiations.

Article 8. Counterparts

8.1. This Memorandum has been signed in two (2) original counterparts, each in the English and in the Ukrainian language, one counterpart for each Party. If there is any inconsistency between the English and Ukrainian versions,

переважну силу має текст українською мовою. | the Ukrainian language version shall prevail.

Стаття 9. Реквізити Сторін

Article 9. Details of the Parties

Міністерство юстиції України/ The Ministry of Justice of Ukraine

01001 місто Київ, вул.Городецького, 13/
13 Horodets'koho Street, city of Kyiv, Ukraine, 01001

Міністр/ Minister

П. Д. Петренко /P. D. Petrenko

Рада бізнес-омбудсмена/Business Ombudsman Council

вул. Спаська, 30-А, м. Київ, Україна, 04070/
30-A Spas'ka Street, city of Kyiv, Ukraine, 04070

Бізнес-омбудсмен/ Business Ombudsman

А. Шемета/ A. Semeta